

København/Bruxelles, 15. marts 2012

HIV-epidemi er ude af kontrol i Østeuropa og sen behandlingsstart forstærker en HIV/TB epidemi

HIV-epidemien boomer i Østeuropa. I Rusland, Ukraine og Hvide Rusland er antallet af personer der lever med HIV næsten tredoblet siden 2000, og dødeligheden stiger. Dårlig adgang til antiretroviral behandling og forebyggelse, stort socialt stigma og lav politisk prioritering i visse områder får sygdommen til at sprede sig. Der mangler øget politisk handling for bedre at kunne håndtere epidemien lokalt og på EU niveau.

På trods af forbedrede behandlingsmuligheder, er HIV fortsat et stigende problem i Europa. Et af problemerne er den boomende HIV epidemi i Østeuropa. Ifølge UNAIDS er antallet af personer der lever med HIV steget med 250% fra 410.000 i 2001 til 1.5 millioner i 2010. Den internationale konference "HIV in Europe 2012", medfinansieret af EU's sundheds rammeprogram, der afholdes den 19.-20. marts på Københavns Universitet, har disse emner højt på dagsordenen.

"Siden den første HIV in Europe konference blev afholdt i 2007 er der sket stabile fremskridt i Vesteuropa, men den østeuropæiske region oplever en hiv epidemi, som nu er helt ude af kontrol. Som hiv-smittet i Østeuropa har du meget svært ved at få adgang til behandling. Det betyder at du i dag får bedre hiv behandling i Malawi end i Skt. Petersborg," fortæller professor Jens Lundgren fra Copenhagen HIV Programme og medstifter af initiativet HIV in Europe.

For de personer, der lever med hiv i Østeuropa i dag, er sygdommen ofte en dødsdom. Mens antallet af aids-relaterede dødsfald globalt set er faldet de seneste år, stiger de, ifølge UNAIDS, i Rusland, Ukraine og Hviderusland. En af de store dræbere er tuberkulose, som på verdensplan er den hyppigste følgesygdom til hiv fordi den rammer mennesker med svækket immunforsvar. Den høje dødsrate hænger også tæt sammen med en hurtigt voksende udvikling af multi-resistent tuberkulose og er et klart resultat af sen hiv diagnosticering.

Den multiresistente bakterie opstår, når behandlingen af TB bliver afbrudt, hvis patienten tager medicinen sporadisk eller når den udleverede medicin er mangelfuld. Og dette er ofte problemet i lande, hvor behandling af hiv og TB er mangelfuld og ukoordineret.

"30 % af de hiv-smittede, som havde tuberkulose i den østeuropæiske region døde inden for 12 måneder efter diagnosen, og de flest dør af tuberkulosen, viser HIV/TB studiet. Tallet er formentligt langt højere, men der findes endnu kun meget lidt data om hiv-problemet i regionen. Udviklingen af multiresistent tuberkulose er et enormt problem for de hiv-smittede, men også for resten af befolkningen i regionen og resten af Europa, sådan som også WHO advarede sidste år. De luftbårne bakterier respekterer ingen landegrænser," understreger Jens Lundgren.

Væksten i multi-resistent tuberkulose bør få EU-landene til at vågne op, men der er også flere aspekter i hiv-boomet i Østeuropa, som bør føre til handling, pointerer Ton Coenen, co-chair af HIV in Europe initiativet og Executive Director af Aids Fonds and Soa AIDS Nederland:

” Kan Europa se blindt til at befolkningsgrupper stigmatiseres og nægtes adgang til den medicinske behandling, de har brug for? Løsningerne skal findes i det politiske system fx ved at legitimere substitutionsbehandling for stofmisbrugere. Beslutningstagerne er nødt til at forstå, at hiv og følgesygdommene vil sprede sig og medføre store omkostninger både for det enkelte menneske og for regeringer. Vi er glade for at man i EU-resolutionen fra 1. december 2011 understreger at der skal sættes fokus på hiv. Nu skal der sættes handling bag ordene, og med konferencen her i København bringer vi de vigtigste spillere sammen”, siger Ton Coenen.

Kontakt:

Dorthe Raben, Projekt koordinator
HIV in Europe Secretariat
Copenhagen HIV Programme (CHIP)
University of Copenhagen
Faculty of Health and Medical Sciences
Phone: +45 35 45 57 57
Mobile: +45 61 70 82 60

HIV in Europe Copenhagen 2012 Conference, 19.-20. marts 2012

Konferencen markerer femåret for HIV in Europe Initiativet, der har som formål at sikre, at personer der lever med hiv kommer i behandling tidligere end det nu er tilfældet. I dag er mellem 30-50 % af de personer der lever med HIV i Europa uvidende om deres status, og ca. 50% af dem kommer i behandling for sent. Tidlig behandling forøger levetid og livskvalitet for den person, der lever med hiv, og samtidig reduceres smitterisikoen.

HIV in Europe konferencerne, der bliver afholdt hvert andet år (Bruxelles 2007 og Stockholm 2009) har, ved at skabe en platform for nationale og innovative ”best practice” initiativer for HIV testning over hele Europa og dele viden og erfaringer landene imellem, været vigtige skridt hen imod at nedsætte antallet af personer, der kommer for sent i behandling. Konferencen vil sætte fokus på betydningen af at have effektive systemer for testning på plads, samt at der arbejdes frem i mod at skabe en positiv opfattelse af testning.

Registrer til HIV in Europe konferencen

[Register her >](#)

[Læs mere om konferencen, medlemmerne af styringskomiteen, etc. >](#)

BAGGRUND

HIV in Europe initiativet

HIV in Europe er et paneuropæisk initiativ startet i Bruxelles i 2007. Initiativet leverer en europæisk platform for udveksling og aktiviteter, der kan forbedre tidlig diagnose og behandling af hiv i hele Europa. Initiativet ledes af en uafhængig gruppe af eksperter med repræsentanter fra civilsamfundet, beslutningstagere, sundhedsfaglige eksperter og offentlige europæiske sundhedsinstitutioner.

Det overordnede formål med HIV in Europe er at sikre, at personer der lever med hiv kommer i behandling tidligere i sygdomsforløbet end hvad der i øjeblikket er tilfældet, samt at undersøge ændringerne i andelen af personer der kommer sent i behandling.

HIV in Europe initiativet hjemmeside: <http://www.hiveurope.eu>

Sen hiv diagnosticering i EU

Til trods for stærke beviser på, at tidlig behandling reducerer morbiditet og mortalitet, forbliver omkring 50% af de personer der lever med hiv, udiagnosticerede indtil meget sent i deres sygdomsforløb. Da de kan leve mange år næsten uden symptomer, er testning den eneste mulighed for at give en tidlig diagnose og dermed mulighed for tidlig henvisning til behandling. Sandsynligheden for, at personer der diagnosticeres tidligt overfører virus til andre kan også være mindsket både pga. lavere infektionsrisiko grundet behandlingen og adfærsændringer ved sex og injektionsmisbrug.

”Late presenters”

”Late presenters” er personer der først diagnosticeres med hiv når deres immunsystem allerede er under pres (antallet af hvide CD4 blodceller er så lavt, at immunsystemet ikke længere fungerer)

For yderligere baggrundsinformation:

- European Parliament resolution of 1 December 2011 on the EU response to HIV/AIDS in the EU and neighbouring countries, mid-term review of Commission Communication
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0544&language=EN&ring=B7-2011-0615>
- ECDC Guidance on HIV testing: increasing uptake and effectiveness in the European Union (2010)
http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/101129_GUI_HIV_testing.pdf
- ECDC Guidance to HIV testing in Brief (2010)
http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/101129_GUI_HIV_testing_inbrief.pdf
- European late presenter working group: Later presentation of HIV infection: A consensus definition, HIV Medicine 2010, Published Online: 17 Jun 2010
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-1293.2010.00857.x/full>
- Scaling up HIV testing and counseling in the WHO European Region as an essential component of efforts to achieve universal access to HIV prevention, treatment, care and support (WHO 2010)
<http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/diseases-and-conditions/hivaids/publications/2010/policy-framework-scaling-up-hiv-testing-and-counselling-in-the-who-european-region>
- Guidelines for testing HIV, viral hepatitis and other infections in injecting drug users (EMCDDA 2010) <http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/testing-guidelines>

- Guidance on testing and counselling for HIV in settings attended by people who inject drugs (WHO/UNAIDS 2009)
http://www.who.int/hiv/topics/idu/care/GuidanceTC_IDUsettings.pdf
- (DK) Nye indikatorsygdomme skal afsløre skjult HIV
http://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2012/2012.2/indikatorsygdomme_hiv/
- (UK) New indicator diseases reveal hidden HIV:
http://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2012/2012.2/indikatorsygdomme_hiv/
- Latest reports from UNAIDS (2010) points out HIV is out control in Eastern European Region:
<http://www.unaids.org/en/regionscountries/regions/easterneuropeandcentralasia/>
- Podlekareva D, Mocroft A, Post F, Riekstina V, Miro JM, Furrer H, et al. Mortality from HIV and TB coinfections is higher in Eastern Europe than in Western Europe and Argentina. AIDS 2009; 23:2485–2495